

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์

คุณภาพชีวิตของครัวเรือนชาวเขาในชุมชนเทศบาลนคร
เชียงใหม่

ชื่อผู้เขียน

นายทรงศักดิ์ เทพสาร

รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์:

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ศิริพงษ์ สดาลัย ฌ อยุรยา	ประธานกรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดำรงค์ รัตนพฤกษ์	กรรมการ
อาจารย์ ธันยวัฒน์ รัตนสัก	กรรมการ

บทคัดย่อ

การศึกษาเรื่องคุณภาพชีวิตของครัวเรือนชาวเขาในชุมชนเทศบาลนครเชียงใหม่ มีวัตถุประสงค์สำคัญ 2 ประการคือ 1) เพื่อศึกษาคุณภาพชีวิตของครัวเรือนชาวเขาในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ ในการดำรงชีวิตประจำวันว่าได้เป็นไปตามมาตรฐานความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) ที่ได้กำหนดไว้ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 7 ซึ่งเทศบาลนครเชียงใหม่ได้ใช้เป็นเกณฑ์ประเมินคุณภาพชีวิตของประชาชนในเขตเทศบาลหรือไม่ และ 2) เพื่อหาแนวทางในการปรับปรุงคุณภาพชีวิตครัวเรือนชาวเขาดังกล่าวให้ดีขึ้น

ผู้ศึกษาได้จัดเก็บข้อมูลจากครัวเรือนชาวเขากลุ่มตัวอย่าง จำนวน 100 ครัวเรือนในชุมชน 8 แห่ง โดยการใช้แบบสอบถามและการสังเกต รวมทั้งการสัมภาษณ์ที่ไม่มีโครงสร้างแน่นอนกับเจ้าหน้าที่และองค์กรที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานด้านคุณภาพชีวิตในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่อีก 8 หน่วยงาน และได้ดำเนินการสำรวจ จัดเก็บ รวบรวมข้อมูลระหว่างปี พ.ศ 2540 - 2541

ผลการศึกษาพบว่า

1. คุณภาพชีวิตของครัวเรือนชาวเขาอยู่ในระดับต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) เป็นอย่างมากในทุกประเด็นที่ได้ศึกษา
2. ครัวเรือนชาวเขาที่สมาชิกยังไม่ได้สัญชาติไทย มีคุณภาพชีวิตต่ำกว่าครัวเรือนที่มีสมาชิกได้รับสัญชาติไทยแล้ว โดยเป็นการขาดสิทธิขั้นพื้นฐานในการดำรงชีวิตอย่างปกติ เช่นเดียวกับที่คนไทยทั่วไปได้รับอยู่
3. ครัวเรือนชาวเขาต่างเผ่ากันมีความแตกต่างในความสามารถหารายได้ที่เพียงพอและแตกต่างในความมั่นคงของงานอาชีพที่ประกอบอยู่
4. ครัวเรือนชาวเขาที่ต่างเผ่ากัน ไม่มีความแตกต่างในด้านความพึงพอใจในสภาพแวดล้อมการทำงาน แต่ถ้ามีอาชีพที่ต่างกันจะมีความแตกต่างในด้านความพึงพอใจในต่อสภาพแวดล้อมการทำงาน
5. ในด้านการแก้ไขปัญหาคุณภาพชีวิตของครัวเรือนชาวเขาและครัวเรือนชาวไทยพื้นราบนั้น เทศบาลนครเชียงใหม่ถือได้ว่าเป็นหน่วยงานหลักในการดำเนินงาน โดยได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานอื่นๆ เช่นการเคหะแห่งชาติ จังหวัดเชียงใหม่ องค์กรพัฒนาเอกชน และกรมประชาสงเคราะห์ เป็นต้น
6. ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงคุณภาพชีวิตครัวเรือนชาวเขาอย่างยั่งยืน มีดังนี้คือ 1)การจัดที่อยู่อาศัยให้ใหม่ 2)การพิจารณาขอลงรายการสัญชาติไทย 3)การวางแผนครอบครัว 4)การสร้างโอกาสในการมีงานทำ 5)การปรับปรุงคุณภาพชีวิตของชาวเขาที่อาศัยอยู่บนพื้นที่สูง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านการเพิ่มพูนรายได้ของครัวเรือนให้ดีขึ้น เพื่อให้สามารถดำรงชีพอยู่ในท้องถิ่นเดิมได้โดยไม่ต้องอพยพโยกย้ายลงมาประกอบอาชีพในเขตเมือง

Thesis Title **Quality of Life of the Hilltribe Households in Chiang Mai Municipality Communities.**

Author **Mr. Songsak Tepsarn**

M.P.A. **Public Administration**

Examining Committee:

Assistant Prof. Siripong Ladavalya Na Ayuthya	Chairman
Assistant Prof. Damrong Ratanaphrucks	Member
Lecturer Thanyawat Rattanasak	Member

Abstract

The study on Quality of Life of the Hilltribe Households in Chiang Mai Municipality Communities has 2 major objectives, which are : 1) to study the quality of life of the hilltribe households in Chiang Mai Municipality communities toward their daily working life whether they meet the Basic Minimum Needs (BMNs) stated in the 7th National Social and Economic Development Plan. In this case, the Chiang Mai Municipality has adopted the BMNs as the criteria for assessment of the quality of life of people living in the Municipality area 2) to study the measures to solve problems of the quality of life of the hilltribe households.

The data were collected from 100 sampled hilltribe households in 8 communities of Chaing Mai Municipality during 1997 - 1998 through questionnaire and observation. Some information was gathered from 8 agencies concerning the improvement of urban people's quality of life.

The research found that:

1. Only about half of the total surveyed population (50.4%) has been granted Thai citizenship. The rest are denied of basic rights that Thai citizen can enjoy.
 2. All cases have poor quality of life for both in living conditions and in working life as compared to the standard-level of Basic Minimum Needs.
 3. Different tribal households showed differences in the ability of income generating and job security.
 4. No differences in satisfaction of working environment among each tribe, but this was related to jobs performed by each household.
 5. The Chiang Mai Municipality is the main agency assigned to solve the problems of quality of life for the households including lowland Thai in collaboration with various agencies such as National Housing Authority, Chiang Mai Province, NGOs, and The Department of Public Welfare, etc.
 6. Recommendations for improving quality of life of the hilltribe households include 1) Relocation of living place 2) Granting of Thai citizenship 3) Family planning 4) Job's opportunity creation and 5) Improvement of quality of life for the hilltribes on highlands especially by increasing more income of the households staying back in their villages instead of migrating to the city area.
-